

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного процесу

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПЕРЕГОВОРИ ТА МЕДІАЦІЯ: ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ДЛЯ
МАЙБУТНІХ СУДДІВ ТА ПРОКУРОРІВ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Спеціалізація – “Прокурор у кримінальному провадженні”

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Затверджено на засіданні
Вченої ради
протокол № від р.

Ректор

_____ **Анатолій Гетьман**

Харків 2020

Програма навчальної дисципліни «Переговори та медіація: практичні навички для майбутніх суддів та прокурорів» : для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 “Право” спеціальності 081 “Право” спеціалізації “Прокурор у кримінальному провадженні” Інституту прокуратури та кримінальної юстиції. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2020. 16 с.

Розробники:

Цувіна Т.А., доцент кафедри цивільного процесу,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу протокол № ____ від _____ 20 ----
р.

Завідувач кафедри _____

Гарант освітньо-професійної програми _____

Формуляр розроблений робочою групою у складі:

- проф. Комаров В. – проректор з навчально-методичної роботи;
 - проф. Клімова Г. – начальник навчально-методичного відділу;
 - к.ю.н. Яригіна Є. – методист навчально-методичного відділу
- та затверджено на засіданні Науково-методичної ради
(протокол №2 від 23.03.2021 р.)*

Голова Науково-методичної ради

_____ Комаров В.

Оглав

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	10
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	11
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	13
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	13
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	13
4.3. Освітні технології та методи навчання.....	14
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	14
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	14
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни .	18
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	24
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей в програмі навчальної дисципліни	29
Загальні вимоги до оформлення програми навчальної дисципліни.....	11

1. Вступ

1.1. *Мета та завдання* навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних компетентностей здобувачів вищої освіти у сфері альтернативного вирішення спорів, зокрема, медіації та переговорів, у діяльності майбутніх суддів та прокурорів.

Завдання – формування поглибленої системи теоретичних знань щодо медіації та переговорів як специфічних консенсуальних процедур, що можуть бути застосовані у різних сферах правового регулювання, їх особливостей та сфери застосування порівняно із класичним судочинством;

– розуміння основних тенденцій правового регулювання і практики альтернативних способів вирішення спорів та практик відновного правосуддя в контексті міжнародних стандартів справедливого судочинства у процесуальних системах;

– оволодіння науково-теоретичними підходами, практичними методами і техніками професійної діяльності під час застосування медіації та переговорів у професійній діяльності юриста;

– засвоєння інноваційних практик, практичних навичок побудови стратегії та тактики переговорів, засвоєння методики проведення медіаційних процедур;

– набуття умінь з аналізу й оцінки процесуальних ситуацій, які виникають під час переговорів та медіації у професійній діяльності суддів та прокурорів.

Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: за вибором студента

1.2. *Пререквізити:* “Цивільний процес”, “Кримінальний процес”

1.3. *Кореквізити:* “Альтернативні способи вирішення спорів”

1.4. *Постреквізити:* “Відновне правосуддя”

1.5. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

ПК – 1 Знання основних теоретичних положень щодо детермінант виникнення та розвитку альтернативного розгляду цивільних справ як окремої форми захисту невизнаних, оспорюваних або порушених прав, свобод та інтересів осіб, а також місця медіації у системі альтернативного розгляду цивільних справ.

ПК – 2 Знання сучасних підходів до розуміння альтернативного розгляду цивільних справ у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя та права на справедливий судовий розгляд, закріпленого у п. 1 ст. 6 ЄКПЛ.

ПК – 3. Здатність до аналізу та синтезу інформації щодо основних тенденцій розвитку інституту медіації, основних її моделей, співвідношення та інтеракції зі сферою судочинства у зарубіжних державах та у національному правопорядку.

ПК – 4. Розуміння співвідношення цивільного судочинства та сфери альтернативного розгляду цивільних справ, зокрема процедури медіації, з урахуванням основних засад, принципів та інститутів цивільного процесуального права.

ПК – 5. Навички збору і аналізу інформації при дослідженні національних та зарубіжних джерел, присвячених проблемам регуляторних аспектів впровадження інституту медіації.

ПК – 6. Знання основ права Ради Європи та Європейського Союзу щодо міжнародних стандартів медіаційної процедури (Рекомендація № R (98) 1 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в сімейних справах; Рекомендація № Rec (2001) 9 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо альтернатив судовому розгляду спорів між адміністративними органами й сторонами-приватними особами; Рекомендація № Rec (2002) 10 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в цивільних справах; Директива 2008/52/ЄС щодо окремих аспектів медіації в цивільних та комерційних справах тощо).

ПК – 7. Здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні медіаційних процедур на національному і наднаціональному рівнях та пропонувати шляхи їх подолання.

ПК – 8. Навички консультування щодо переваг та недоліків окремих форм альтернативного розгляду цивільних справ, зокрема медіації, поряд із розглядом справи в суді та їх відмінностей між собою з метою вибору найоптимальнішої форми захисту невизнаних, оспорюваних або порушених прав, свобод та інтересів осіб.

ПК – 9. Знання особливостей та завдань професії медіатора у сучасному суспільстві з урахуванням основних деонтологічних засад, вироблених на національному та наднаціональному рівнях.

ПК – 10. Знання основних положень Європейського кодексу поведінки медіаторів та інших деонтологічних норм поведінки медіатора.

ПК – 11. Здатність застосовувати набуті теоретичні знання щодо сфери застосування, моделей та порядку проведення медіаційних процедур при вирішенні питання про передачу справи на розгляд судовому або зовнішньому медіаторам та під час її розгляду останніми.

ПК – 12. Здатність приймати неупереджені та вмотивовані рішення щодо оцінки медіабельності спору та можливих подальших шляхів його врегулювання за допомогою процедур зовнішньої та судової медіації.

ПК – 13. Здатність до креативності під час вирішення та врегулювання конкретного цивільно-правового спору з урахуванням специфіки останнього шляхом застосування комбінованих форм альтернативного розгляду цивільних справ, наприклад, мед-арбу, арб-меду тощо.

ПК – 14. Уміння моделювати рамкові медіаційні процедури у найбільш розповсюджених категоріях справ (цивільні, сімейні, трудові тощо).

ПК – 15. Уміння працювати над колективними завданнями щодо розробки сценарію та реконструкції модельної медіаційної процедури з метою отримання навичок окремих учасників останньої.

ПК – 16. Навички застосування норм матеріального та процесуального права при укладенні договору про передачу справи на розгляд медіатору, під час медіаційної процедури та укладенні медіаційної угоди за результатами її розгляду.

ПК – 17. Навички застосування юридичного письма під час укладення медіаційних застережень, договорів про передачу справи на розгляд медіатору, медіаційних угод.

ПК – 18. Навички самостійної підготовки проектів типових процесуальних актів-документів, що застосовуються під час медіаційних процедур.

ПК – 19. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати позиції різних сторін медіаційної процедури та медіатора під час реконструкції судових та зовнішніх медіаційних процедур.

ПК – 20. Здатність до критичної оцінки позицій сторін медіаційної процедури з метою виокремлення їх справжніх інтересів, а також вміння подальшої їх оцінки, аналізу та синтезу задля сприяння сторонам у досягненні медіаційної угоди.

ПК – 21. Здатність аналізувати правові проблеми сторін медіаційної процедури з точки зору їх позицій та справжніх інтересів, що за ними криються, з використанням різноманітних ефективних методик врегулювання спору.

ПК – 22. Здатність до критичного та системного аналізу правового спору з метою застосування найоптимальніших методів конструктивних переговорів під час медіаційної процедури.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1)

1.6. *Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:*

РН НД – 1. Демонструвати знання та розуміння сучасних доктринальних поглядів на альтернативний розгляд та вирішення справ як окрему форму захисту невизнаних, оспорюваних або порушених прав, свобод та інтересів осіб, та медіацію як окрему форму альтернативного розгляду цивільних справ на рівні провідних вітчизняних та зарубіжних підручників у відповідній галузі знань.

РН НД – 2. Визначати місце альтернативного розгляду цивільних справ у структурі міжнародного стандарту доступності правосуддя з точки зору забезпечення кожному права на судовий захист.

РН НД – 3. Демонструвати знання та розуміння концепції відновного правосуддя на рівні сучасних доктринальних поглядів в Україні та за кордоном.

РН НД – 4. Здійснювати критичний і системний аналіз вітчизняного законодавства з точки зору впровадження консенсуальних процедур, зокрема, переговорів та медіації, у різних сферах юридичної практики.

РН НД – 5. Пояснювати природу й зміст медіації та особливості застосування різних її моделей на рівні національного законодавства та у зарубіжних правопорядках при розгляді різних категорій справ.

РН НД – 6. Демонструвати знання та розуміння особливостей наднаціонального та національного рівнів правового регулювання медіаційних процедур.

РН НД – 7. Здійснювати логічний, критичний і системний аналіз законопроектів щодо запровадження інституту медіації на рівні національного правопорядку та документів Ради Європи, Європейського Союзу, деонтологічних норм з питань медіації.

РН НД – 8. Виявляти проблеми у застосуванні різних регуляторних аспектів впровадження медіаційних процедур на рівні національного законодавства у різних сферах правового регулювання.

РН НД – 9. Визначати особливості публічноправового та приватноправового регулювання сфери медіаційних послуг.

РН НД – 10. Відшукувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології при з'ясуванні особливостей функціонування національних моделей медіації у зарубіжних державах.

РН НД – 11. Здійснювати юридичну кваліфікацію юридичного спору з метою вибору найоптимальнішої форми альтернативного розгляду та вирішення справ та оцінки медіабельності спору.

РН НД – 12. Надавати консультації на основі оцінки переваг та недоліків окремих форм альтернативного розгляду справ з урахуванням специфіки спору.

РН НД – 13. Готувати проекти процесуальних документів за результатами застосування консенсуальних процедур під час здійснення провадження у справі.

РН НД – 14. Застосовувати набуті знання у модельних медіаційних процедурах для набуття навичок окремих учасників медіації.

РН НД – 15. Виокремлювати справжні інтереси сторін та відокремлювати їх від позицій сторін з метою застосування найефективніших методів ведення переговорів та медіації у конкретній справі.

РН НД – 16. Використовувати правничу термінологію у сфері медіації під час проведення реконструкції медіаційних процедур.

РН НД – 17. Характеризувати повноваження судових органів у різних видах судової медіації та контрольні повноваження суду у зовнішній медіації на прикладах провідних європейських практик.

РН НД – 18. Вживати організаційно-правових заходів щодо поширення культури альтернативного розгляду та вирішення справ та відновного правосуддя.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2)

1.7. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Переговори та медіація у системі альтернативного вирішення спорів.

Модуль 2. Переговори

Модуль 3. Медіація

Модуль 4. Особливості застосування медіації та переговорів у діяльності суддів та прокурорів

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
<p>Кількість кредитів ЄКТС: 4</p> <p>Кількість модулів*: 4</p>	<p>Рівень освіти – другий (магістерський)</p> <p>Галузь знань – 08 “Право”</p>	<p>Модуль 1</p> <p>Лекції: 4</p> <p>Практичні/семінарські заняття/ колоквиум: 8</p> <p>Самостійна робота: 18</p>

* рекомендується: не більше 2-3 модулів для навчальних дисципліни, які вивчаються один семестр; не більше 4-6 модулів для навчальних дисциплін, які вивчаються два семестри.

<p>Загальна кількість годин: 120</p> <p>Тижневих годин: 4</p>	<p>Спеціальність – 081 “Право”</p> <p>Спеціалізація – “Прокурор кримінальному судочинстві” у</p>	<p>Модуль 2</p> <p>Лекції: 4</p> <p>Практичні/семінарські заняття/колоквиум: 8</p> <p>Самостійна робота: 18</p> <p>Модуль 3</p> <p>Лекції: 4</p> <p>Практичні/семінарські заняття/ колоквиум: 8</p> <p>Самостійна робота: 18</p> <p>Модуль 4</p> <p>Лекції: 4</p> <p>Практичні/семінарські заняття/ колоквиум: 8</p> <p>Самостійна робота: 18</p> <p>Види контролю:</p> <p>поточний контроль; залік за результатами занять</p>
---	--	--

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1 Переговори та медіація у системі альтернативного вирішення спорів.

Сфера альтернативного вирішення спорів. Детермінанти формування альтернативного вирішення спорів як окремого сегменту юридичної практики в у II половині ХХ століття. Поняття та ознаки альтернативного

вирішення спорів. Альтернативне вирішення спорів як окрема форма захисту порушених, невизнаних та оспорюваних прав, свобод та інтересів. Альтернативне вирішення спорів та судочинство. Альтернативне вирішення спорів у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя. Принципи альтернативного вирішення спорів. Джерела правового регулювання альтернативного вирішення спорів.

Способи альтернативного вирішення спорів. Класифікація способів альтернативного вирішення цивільно-правових спорів. Квасісудові способи альтернативного вирішення спорів (третейське судочинство, міжнародний комерційний арбітраж). Консенсуальні способи альтернативного вирішення спорів (переговори, медіація, врегулювання спору за участю судді тощо). Комбіновані (гібридні) способи альтернативного вирішення цивільно-правових спорів (мед-арб, арб-мед, партисипативні процедури, колаборативні процедури, спрощений суд присяжних, міні-розгляд тощо). Онлайн вирішення цивільно-правових спорів.

Модуль 2 Переговори.

Переговори як альтернативний спосіб вирішення спорів. Загальна характеристика переговорів як альтернативного способу вирішення спорів. Класифікація видів переговорів. Позиційні переговори та переговори за інтересами.

Структурно-функціональна характеристика переговорного процесу. Учасники переговорів. Стратегії ведення переговорів. Принципи переговорів за інтересами. Техніки переговорного процесу (активне слухання, техніка запитань, рефреймінг, резюмування тощо). Особливості ведення переговорів в окремих категоріях справ (цивільні, сімейні, житлові, земельні тощо).

Модуль 3 Медіація.

Медіація у системі альтернативних способів вирішення спорів. Поняття медіації, її ознаки та значення. Сфера застосування медіації. Моделі та види медіації. Зовнішня та судова (присудова, анексована судом) медіація. Сприяюча (фасилітативна) та трансформативна медіація. Безоплатна та

комерційна медіація. Особливості правового регулювання процедур медіації в Україні та за кордоном.

Структурно-функціональна характеристика медіації. Учасники медіаційної процедури (медіатор, сторони медіації, представники сторін, інші учасники медіації). Принципи медіації (добровільність, конфіденційність, рівноправність сторін, самовизначення сторін, незалежність, неупередженість та нейтральність медіатора). Порядок проведення медіації (вступ та розвідка; вивчення ситуації; пошук варіантів рішення; завершення, підготовка та підписання угоди).

Модуль 4. Особливості застосування медіації та переговорів у діяльності суддів та прокурорів.

Особливості проведення медіації в окремих категоріях справ (цивільні, кримінальні, адміністративні, господарські тощо). Медіація в діяльності судді. Медіація в діяльності прокурора.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

Курс викладається із застосуванням активних методів та передбачає такі форми організації освітнього процесу, як навчальні заняття, самостійна робота та контрольні заходи. Під час вивчення курсу застосовуються такі види навчальних занять, як лекції, практичні та семінарські заняття, колоквіуми.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуватимуться такі форми самостійної роботи студентів:

1) виконання домашніх завдань (визначаються завданнями для практичних занять), підготовка до практичних занять;

- 2) доопрацювання матеріалів лекції;
- 3) робота в інформаційних мережах;
- 4) опрацювання додаткової літератури;
- 5) підготовка до модельних процесів і реконструкцій процесуальних ситуацій за обраною фабулою;
- 6) виконання науково-дослідних завдань;
- 7) написання есе з обраної проблематики;
- 8) створення презентацій;
- 9) написання тез доповідей для участі у конференціях.

4.3. Освітні технології та методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни використовуватимуться аудіовізуальні технології, технологія студентоцентристського навчання, технологія модульного навчання, технологія ігрового навчання (дистанційне навчання, змішане навчання, «перевернуте навчання») тощо. Під час вивчення навчальної дисципліни використовуватимуться методи проблемного навчання, дослідницький метод, дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, метод Сократа, інтерактивні презентації, вирішення ситуаційних завдань і використання кейс-методу, рольові ігри, виконання проєктів, методи самоконтролю, симуляційні вправи тощо.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Педагогічний контроль здійснюється за допомогою усних (індивідуальне опитування, вирішення практичних завдань, проведення колоквіумів) та письмових (вирішення тестових завдань, контрольні роботи, есе) методів оцінювання навчальних досягнень студентів. Крім того, використовуються такі інноваційні методи, як портфоліо та кейс-вимірвачі, а також методи самоконтролю (уміння самостійно оцінювати свої знання, реєр

review тощо). Підсумкове оцінювання здійснюється за шляхом отримання заліку за результатами практичних занять.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю (ПК).

Об'єктами ПК знань студентів є:

- успішність на практичних заняттях;
- результати контрольних заходів (тестування, опитування тощо).

Оцінювання результатів ПК здійснюється викладачем у процесі вивчення певної частини навчальної дисципліни (теми, змістового модуля тощо).

Компонентами оцінювання поточного контролю є:

- рівень знань за результатами практичних занять та самостійної роботи;
- виконання контрольних завдань (відповідно до робочої навчальної програми).

Підсумковою формою контролю є залік за результатами практичних занять, який має на меті перевірити рівень засвоєння теоретичних знань, умінь застосовувати ці знання при вирішенні конкретних практичних задач.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

1. Альтернативні способи вирішення спорів у кримінальному провадженні / Волкотруб С. Г., Крушинський С. А., Луцик В. В. та ін. ; під ред. У. Гелльманна, В. В. Луцика. — Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. — 204 с.

2. Аракелян Р.Ф. Впровадження інституту медіації у кримінальне процесуальне законодавство України: дис. канд. юрид. наук. Київ, 2019. 331 с.

URL:<http://www.nusta.edu.ua/wpcontent/uploads/2016/11/%D0%90%D1%80%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D0%BB%D1%8F%D0%BD.pdf>

3. Біцай А.В. Участь адвоката в медіації: монографія / А. В. Біцай ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Правова єдність : Алерта, 2017. - 259 с.

4. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилук, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. — Одеса : Екологія, 2019. — 456 с.

5. Нестор Н. В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії та практики : монографія / Н. В. Нестор. – К.: Алерта, 2018. – 182 с.
6. European Handbook for Mediation Lawmaking. URL: <https://rm.coe.int/cepej-2019-9-en-handbook/1680951928>
7. EU Handbook on Mediation: Mediation Law and Practice in Other EU Countries URL: http://mediation-net.eu/pdf/books/analysis_concise_text2.pdf
8. Flynn Asher and Freiberg Arie. Plea Negotiations. Pragmatic Justice in an Imperfect World. 2018.
9. Handbook on Restorative justice programmes [Text] / United Nations Office on Drugs and Crime. — N.Y., 2006. — 105 p.
10. McCold, P. Restorative Policing Experiment. The Bethlehem Pennsylvania Police Family Group Conferencing Project [Text] / Paul McCold, Benjamin Wachtel. Community Service Foundation. — Pipersville, PA, May 1998. — 140 p.
11. Бондарчук, Н. В. Медіація та фасилітація як позасудові засоби вирішення спорів: поняття та їх відмінність // Часопис Київського університету права : Укр. науково-теоретичний часопис . 2001-. - 2018. - № 2. - С. 145-154.
12. Головка, Л. В. Альтернативи уголовному переследованию в современном праве [Текст] / Л. В. Головка. — СПб. : Юридический центр Пресс, 2002. — 544 с.
13. Землянська, В. В. Відновне правосуддя в кримінальному процесі України [Текст] : посіб. / В. В. Землянська. — К. : Видавець Захаренко В. О., 2008.
14. Левко Б. Медіація : підручник : рекомендовано МОН України / Богдан Левко, Галина Чуйко. 2-ге вид., доповн. - Чернівці : Книги-XXI, 2014. - 520 с.
15. Любченко Я. П. Альтернативні способи вирішення правових спорів: теоретико-правовий аспект : дис. канд. юр. наук : 12.00.01 / Любченко Я. П. – Харків, 2018. – 254 с.
16. Мазаракі, Н. А. Теоретико-правові засади запровадження медіації в Україні : 12.00.01 : дис. ... д-ра юрид. наук / Мазаракі Наталія Анатоліївна - Київ, 2019. 484 с. URL: <http://instzak.rada.gov.ua/uploads/documents/31793.pdf>
17. Меркулова Ю.В. Особливості медіації під час проведення переговорів про примирення сторін в юридичному конфлікті. URL: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v11/i13/17.pdf>
18. Микитин Ю.І. Місце медіації у кримінальному провадженні та критерії її застосування в контексті нового КПК України. URL: <http://scijournals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/download/737/794/>
19. Посібник з програм відновного правосуддя [Текст] / А. Дандуранд, Ф. Валлей, К. Т. Гріфітс / пер. з англ. С. Філь. — К. : Verso-04, 2008. — 96 с.
20. Практика медіації: Словник-довідник / уклад.: С. О. Гарькавець, Л. П. Волченко. Лисичанськ: ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2019. 128 с.

21. Усатий, Г. О. Кримінально-правовий компроміс [Текст] : монограф. / Г. О. Усатий. — К. : Атіка, 2001. — 128 с.
22. Фрич, В. Медіація (примирення) як альтернатива судовому розгляду кримінальних проваджень // Вісник Національної академії прокуратури України : Фахове видання : Проблеми сьогодення: теорія, практика, життя академії. - 2013. - № 3. - С. 24-29.
23. Яновська О. Особливості участі адвоката у процедурі медіації / О. Яновська, А. Біцай // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - 2014. - Вип. 1. - С. 21-24.

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності.	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК – 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.	ПК – 3. Здатність до аналізу та синтезу інформації щодо основних тенденцій розвитку інституту медіації, основних її моделей, співвідношення та інтеракції зі сферою судочинства у зарубіжних державах та у національному правопорядку.
ЗК – 2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях.	ПК – 11. Здатність застосовувати набуті теоретичні знання щодо сфери застосування, моделей та порядку проведення медіаційних процедур при вирішенні питання про передачу справи на розгляд судовому або зовнішньому медіаторам та під час її розгляду останніми.
ЗК – 5. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.	ПК – 19. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати позиції різних сторін медіаційної процедури та медіатора під час реконструкції судових та зовнішніх медіаційних процедур.

<p>ЗК – 6. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.</p>	<p>ПК – 5. Навички збору і аналізу інформації при дослідженні національних та зарубіжних джерел, присвячених проблемам регуляторних аспектів впровадження інституту медіації.</p>
<p>ЗК – 8. Здатність бути критичним і самокритичним.</p>	<p>ПК – 20. Здатність до критичної оцінки позицій сторін медіаційної процедури з метою виокремлення їх справжніх інтересів, а також вміння подальшої їх оцінки, аналізу та синтезу задля сприяння сторонам у досягненні медіаційної угоди.</p>
<p>ЗК – 10. Уміння працювати у команді.</p>	<p>ПК – 15. Уміння працювати над колективними завданнями щодо розробки сценарію та реконструкції модельної медіаційної процедури з метою отримання навичок окремих учасників останньої.</p>
<p>ЗК – 11. Здатність приймати неупереджені і вмотивовані рішення.</p>	<p>ПК – 12. Здатність приймати неупереджені та вмотивовані рішення щодо оцінки медіабельності спору та можливих подальших шляхів його врегулювання за допомогою процедур зовнішньої та судової медіації.</p>
<p>ЗК – 14. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів і модусів.</p>	<p>ПК – 13. Здатність до креативності під час вирішення та врегулювання конкретного цивільно-правового спору з урахуванням специфіки останнього шляхом</p>

	застосування комбінованих форм альтернативного розгляду цивільних справ, наприклад, мед-арбу, арб-меду тощо.
СК – фахові компетентності за спеціальністю	
СК – 1.Знання теорії (філософії) права.	ПК – 1. Знання основних теоретичних положень щодо детермінант виникнення та розвитку альтернативного розгляду цивільних справ як окремої форми захисту невизнаних, оспорюваних та порушених прав, свобод та інтересів осіб, а також місця медіації у системі альтернативного розгляду цивільних справ.
СК – 3.Знання міжнародних стандартів прав людини.	ПК – 2. Знання сучасних підходів до розуміння альтернативного розгляду цивільних справ у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя та права на справедливий судовий розгляд, закріпленого у п. 1 ст. 6 ЄКПЛ.
СК – 4.Знання Конвенції з захисту прав людини та основоположних свобод, а також прецедентної практики Європейського суду з прав людини.	ПК – 2. Знання сучасних підходів до розуміння альтернативного розгляду цивільних справ у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя та права на справедливий судовий розгляд, закріпленого у п. 1 ст. 6 ЄКПЛ.

<p>СК – 6.Знання основ права Ради Європи та права Європейського Союзу.</p>	<p>ПК – 6. Знання основ права Ради Європи та Європейського Союзу щодо міжнародних стандартів медіаційної процедури (Рекомендація № R (98) 1 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в сімейних справах; Рекомендація № Rec (2001) 9 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо альтернатив судовому розгляду спорів між адміністративними органами й сторонами-приватними особами; Рекомендація № Rec (2002) 10 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в цивільних справах; Директива 2008/52/ЄС щодо окремих аспектів медіації в цивільних та комерційних справах тощо).</p>
<p>СК – 7.Знання засад і принципів національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p>	<p>ПК – 4. Розуміння співвідношення цивільного судочинства та сфери альтернативного розгляду цивільних справ, зокрема процедури медіації, з урахуванням основних засад, принципів та інститутів цивільного процесуального права.</p>

<p>СК – 8. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p>	<p>ПК – 16. Навички застосування норм матеріального та процесуального права при укладенні договору про передачу справи на розгляд медіатора, під час медіаційної процедури та укладенні медіаційної угоди за результатами її розгляду.</p>
<p>СК – 9. Уміння моделювати правові ситуації у професійній діяльності.</p>	<p>ПК – 14. Уміння моделювати рамкові медіаційні процедури у найбільш розповсюджених категоріях справ (цивільні, сімейні, трудові тощо).</p>
<p>СК – 10. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.</p>	<p>ПК – 21. Здатність аналізувати правові проблеми сторін медіаційної процедури з точки зору їх позицій та справжніх інтересів, що за ними криються, з використанням різноманітних ефективних методик врегулювання спору.</p>
<p>СК – 12. Навички застосування юридичного письма.</p>	<p>ПК – 17. Навички застосування юридичного письма під час укладення медіаційних застережень, договорів про передачу справи на розгляд медіатора, медіаційних угод.</p>
<p>СК – 13. Здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення.</p>	<p>ПК – 7. Здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні медіаційних процедур на національному і наднаціональному рівнях та пропонувати шляхи їх подолання.</p>

СК – 14. Знання структури правничої професії та її ролі у суспільстві.	ПК – 9. Знання особливостей та завдань професії медіатора у сучасному суспільстві з урахуванням основних деонтологічних засад, вироблених на національному та наднаціональному рівнях
СК – 15. Знання стандартів правничої професії.	ПК – 10. Знання основних положень Європейського кодексу поведінки медіаторів та інших деонтологічних норм поведінки медіатора.
СК – 17. Навички консультування з правових питань.	ПК – 8. Навички консультування щодо переваг та недоліків окремих форм альтернативного розгляду цивільних справ, зокрема медіації, поряд із розглядом справи в суді та їх відмінностей між собою з метою вибору найоптимальнішої форми захисту невизнаних, оспорюваних або порушених прав, свобод та інтересів осіб.
СК – 18. Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування.	ПК – 18. Навички самостійної підготовки проектів типових процесуальних актів-документів, що застосовуються під час медіаційних процедур.
СК – 19. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.	ПК – 22. Здатність до критичного та системного аналізу правового спору з метою застосування найоптимальніших методів

	конструктивних переговорів під час медіаційної процедури.
--	---

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
ПРН – результати навчання за спеціальністю		Результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН – 1. Демонструвати знання і розуміння сучасних правових доктрин, цінностей, принципів та стандартів у межах різних правових галузей, а також міжнародного та європейського права.	№ 1	РН НД – 1.1. Демонструвати знання та розуміння сучасних поглядів доктрини цивільного процесуального права на альтернативний розгляд цивільних справ як окрему форму захисту невизнаних, оспорюваних або порушених прав, свобод та інтересів осіб та медіацію як окрему форму альтернативного розгляду цивільних справ на рівні провідних вітчизняних та зарубіжних підручників у відповідній галузі знань.
ПРН – 2. Здійснювати критичний і системний аналіз правових явищ та процесів.	№ 1	РН НД – 1.4. Здійснювати критичний і системний аналіз вітчизняного законодавства з точки зору впровадження альтернативного розгляду цивільних справ загалом та медіації зокрема.
ПРН – 3. Пояснювати природу й зміст основних правових	№ 1	РН НД – 1.5. Пояснювати природу й зміст інституту медіації та особливості застосування різних її моделей на рівні

інститутів і процедур національного права і особливості їх реалізації та застосування.		національного законодавства та у зарубіжних правопорядках
ПРН – 4. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.	№ 1	РН НД – 1.8. Виявляти проблеми у застосуванні різних регуляторних аспектів впровадження медіаційних процедур на рівні національного законодавства.
ПРН – 5. Демонструвати знання та розуміння особливостей правового регулювання у фундаментальних галузях права.	№ 1	РН НД – 1.6. Демонструвати знання та розуміння особливостей наднаціонального та національного рівнів правового регулювання медіаційних процедур.
ПРН – 6. Визначати особливості публічного і приватного права з	№ 1	РН НД – 1.9. Визначати особливості публічноправового та приватноправового регулювання сфери медіаційних послуг.

урахуванням специфіки їх предмета і методів правового регулювання.		
ПРН – 7. Характеризувати повноваження органів публічної влади.	№ 2	РН НД – 2.7. Характеризувати повноваження судових органів у різних видах судової медіації та контрольні повноваження суду у зовнішній медіації на прикладах провідних європейських практик.
ПРН – 10. Визначати каталог прав і свобод людини і громадянина та їх право на судовий захист.	№ 1	РН НД – 1.2. Визначати місце альтернативного розгляду цивільних справ у структурі міжнародного стандарту доступності правосуддя з точки зору забезпечення кожного права на судовий захист
ПРН – 12. Здатність продемонструвати знання і розуміння структурних підсистем матеріального і процесуального права.	№ 1	РН НД – 1.3. Демонструвати знання та розуміння альтернативного розгляду цивільних справ як підсистеми цивільного процесу, що є суміжною із правосуддям сферою юстиціарної діяльності
ПРН – 13. Здатність здійснювати юридичну кваліфікацію.	№ 2	РН НД – 2.1. Здійснювати юридичну кваліфікацію юридичного спору з метою вибору найоптимальнішої форми альтернативного розгляду цивільних справ та оцінки медіабельності спору.
ПРН – 14. Здійснювати логічний, критичний і системний аналіз	№ 1	РН НД – 1.7. Здійснювати логічний, критичний і системний аналіз законопроектів щодо запровадження

правових документів.		інституту медіації на рівні національного правопорядку та документів Ради Європи, Європейського Союзу, деонтологічних норм з питань медіації.
ПРН – 15. Підготувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку.	№ 2	РН НД – 2.3. Підготувати проекти договорів про передачу справи на розгляд медіатору, медіаційних застережень, мед-арб застережень, медаційних угод тощо.
ПРН – 16. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів права.	№ 2	РН НД – 2.2. Надавати консультації на основі оцінки переваг та недоліків окремих форм альтернативного розгляду цивільних справ з урахуванням специфіки спору.
ПРН – 17. Застосовувати набуті знання у стандартних професійних ситуаціях методами відтворення та реконструкції.	№ 2	РН НД – 2.4. Застосовувати набуті знання у модельних медіаційних процедурах для набуття навичок окремих учасників медіації.
ПРН – 18. Виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки.	№ 2	РН НД – 2.5. Виокремлювати справжні інтереси сторін та відокремлювати їх від позицій сторін з метою застосування найефективніших методів ведення переговорів у конкретному спорі.
ПРН – 19. Використовувати	№ 2	РН НД – 2.6. Використовувати правничу термінологію у сфері медіації

правничу термінологію у процесі професійної діяльності.		під час проведення реконструкції медіаційних процедур.
ПРН – 20. Відшукувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології і бази даних для професійної діяльності.	№ 1	РН НД – 1.10. Відшукувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології при з'ясуванні особливостей функціонування національних моделей медіації у зарубіжних державах.
ПРН – 21. Вживати організаційно-правових заходів щодо поширення ідеї правової держави, соціальної справедливості, демократії тощо.	№ 2	РН НД – 2.8. Вживати організаційно-правових заходів щодо поширення культури альтернативного розгляду цивільних справ та популяризувати медіацію як ефективну форму альтернативного розгляду цивільних справ.
РНП – результати навчання за спеціалізацією		

Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей у програмі навчальної дисципліни

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності																					
	П - 1	П - 2	П - 3	П - 4	П - 5	П - 6	П - 7	П - 8	П - 9	П - 10	П - 11	П - 12	П - 13	П - 14	П - 15	П - 16	П - 17	П - 18	П - 19	П - 20	П - 21	П - 22
Модуль 1																						
РНП НД - 1.1	X																					
РНП НД - 1.2		X																				
РНП НД - 1.3				X																		
РНП НД - 1.4			X																			
РНП НД - 1.5			X																			
РНП НД - 1.6				X																		
РНП НД - 1.7					X					X												
РНП НД - 1.8									X													
РНП НД - 1.9				X																		
РНП НД - 1.10				X		X																
Модуль 2																						
РНП НД - 2.1								X				X										
РНП НД - 2.2								X					X									
РНП НД - 2.3															X	X	X					
РНП НД - 2.4									X	X				X	X				X			
РНП НД - 2.5																			X	X	X	
РНП НД - 2.6														X								

РНП НД – 2.7				X																		
РНП НД – 2.8														X								